

“Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var”.

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 3 aprel 2021-ci il №25 (2533) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının videokonfrans formatında qeyri-formal Zirvə görüşü keçirilib Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Zirvə görüşündə çıxış edib

Martın 31-də Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının videokonfrans formatında qeyri-formal Zirvə görüşü keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Zirvə görüşündə çıxış edib.

Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev onlayn Zirvə görüşünü açaraq iştirakçıları salamladı, təşkilatın əsas məqsədinin türk dünyasını ən vacib iqtisadi, mədəni məkanlardan birinə çevirmək olduğunu dedi. Qazaxıstan dövlətinin başçısı Türküstan şəhərinin türk dünyasının mənəvi paytaxtlarından biri olduğunu bildirdi.

Sonra Qazaxıstanın qədim Türküstan şəhərinin tarixindən, mədəniyyətindən və Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının fəaliyyətindən bəhs edən qısa film nümayiş etdirildi.

Qazaxıstanın birinci Prezidenti - Elbası, Türk Şurasının fəxri sədri Nursultan Nazarbayev çıxışında Azərbaycan Prezidentini Qələbə münasibətilə təbrik edərək dedi:

- Bu gün mən həm də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Heydər oğlu Əliyevi təbrik edirəm. Xüsusilə qeyd etmək istəyirəm ki, ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsi məsələsində Türkiyə önəmli rol oynamışdır.

Nursultan Nazarbayev 2019-cu ildə Bakıda keçirilən VII Zirvə görüşündə Türk Şurasının fəxri sədri seçildiyini və bundan böyük şərəf duyduğunu bildirdi. Nursultan Nazarbayev budəfəki Zirvə toplantısının keçirilməsinin səbəblərindən biri kimi dünyada baş verən dəyişiklikləri, xüsusilə pandemiya ilə mübarizəni qeyd edərək "Türk dünyasının gələcəyi - 2040" adlı sənədin hazırlanmasını təklif etdi. O, Türküstan şəhərinin yüksək səviyyəli tədbirlərə ev sahibliyi etməyə hazır olduğunu bildirdi.

Qazaxıstanın ilk Prezidenti iqtisadi əlaqələrin əhəmiyyətinə toxunaraq dedi:

- Biz hamımız bu prosesləri həyəcanla izləyir və nəticələri gözləyirdik. Əlbəttə ki, Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyünü bərpa etməsi və Rusiyanın

dəstəyi ilə Bakı və Yerevan arasında imzalanmış sülh razılaşması böyük İpək Yolunun çiçəklənməsi üçün yeni imkanlara yol açır və Çinin "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsündən istifadə etməklə Xəzər dənizinin rolunu artırır.

Prezident Kasım-Jomart Tokayev: Növbəti çıxış üçün söz Türk Şurasının hazırkı sədri, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Heydər oğlu Əliyevə verilir.

Dövlətimizin başçısı Zirvə görüşündə çıxış etdi.

- Hörmətli Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti.

Hörmətli həmkarlar.

İlk növbədə, Zirvə görüşünün keçirilməsi ilə bağlı irəli sürdüyü təşəbbüslərə görə Nursultan Abışoviç Nazarbayevə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Nursultan Abışoviç Nazarbayev Türk Şurasının fəxri sədri kimi çox fəal iş aparır və bu Sammitin keçirilməsi bunun bariz təsdiqidir.

Bugünkü Zirvə görüşü 2019-cu ilin oktyabrında Bakıda keçirilmiş Zirvə görüşündən sonra ikinci Zirvə görüşüdür.

Bir il əvvəl, keçən ilin aprel ayında Bakıda Azərbaycanın təşəbbüsü ilə COVID-19-a həsr edilmiş Zirvə görüşü keçirilmişdir və bu, özlüyündə bir göstəricidir. Göstərir ki, Zirvə görüşləri müntəzəm olaraq keçirilir və əlbəttə ki, üzv ölkələr arasındakı birləşmənin çox böyük müsbət təsiri vardır.

Bu ilin sonunda Azərbaycan Türk Şurasındakı sədrliyini qardaş Türkiyəyə təhvil verəcək. Türkiyədə keçiriləcək rəsmi Zirvə görüşündə Azərbaycanın sədrliyi dövründə gördüyü işlərlə bağlı məlumat veriləcəkdir.

Bu gün isə fürsətdən istifadə edərək, II Qarabağ müharibəsi haqqında məlumat vermək istəyirəm. Bildiyiniz kimi, 30 ilə yaxın müddət ərzində Ermənistan Azərbaycanın beynəlxalq birlik tərəfindən tanınan ərazilərini işğal altında saxlayırdı. Bu işğal nəticəsində torpaqlarımızın təxminən 20 faizi Ermənistan tərəfindən zəbt edilmişdir, bir milyondan çox azərbaycanlı öz doğma torpağından didərgin salınmışdır, qaçqın-köçkün vəziyyətinə

salınmışdır. Xalqımıza qarşı etnik təmizləmə siyasəti aparılmışdır. Ermənistan Azərbaycana qarşı soyqırımı törətmişdir. 1992-ci ildə törədilən Xocalı soyqırımı nəticəsində 600-dən çox günahsız, dinc insan vəhşicəsinə öldürülmüşdür. Onların arasında 106 qadın, 63 uşaq vəhşicəsinə qətlə yetirilmişdir.

Beynəlxalq təşkilatlar Azərbaycanın mövqeyini daim dəstəkləyiblər. Ancaq bu dəstəyin praktiki həyatda o qədər də böyük əhəmiyyəti yox idi. Çünki məsələ öz həllini tapmırdı. BMT Təhlükəsizlik Şurası - dünyanın ali beynəlxalq qurumu 4 qətnamə qəbul etmişdir. Bu qətnamələrdə erməni silahlı qüvvələrinin işğal edilmiş torpaqlardan dərhal, tam və qeyd-şərtsiz çıxarılması tələb edilirdi. Bu qətnamələr 1993-cü ildə qəbul edilmişdir və icrasız qalmışdı. Digər beynəlxalq təşkilatların qərar-qətnamələri Azərbaycanın mövqeyini dəstəkləyirdi və bunun çox böyük siyasi və hüquqi mənası var idi. Halbuki real, praktiki müstəvidə məsələnin həllinə

xidmət etmirdi. ATƏT, Qoşulmama Hərəkatı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Avropa Parlamenti, Avropa Şurası Parlament Assambleyası və digər təşkilatlar Azərbaycanın haqlı mövqeyini müdafiə etmişdir.

Məsələnin həlli ilə bağlı 1992-ci ildə ATƏT-in Minsk Qrupu yaradılmışdır və 28 il ərzində fəaliyyət göstərsə də, nəticə olmamışdır. Minsk qrupunun nəticəsi sıfır bərabər olmuşdur. Halbuki Minsk qrupuna həmsədrlik edən ölkələr dünyanın aparıcı ölkələridir, nüvə dövlətləridir, BMT Təhlükəsizlik Şurasının daimi üzvləridir. Əlbəttə ki, Ermənistan qarşı işğalla bağlı ciddi təzyiqlər göstəriləydi və Azərbaycanın tələbi nəzərə alınıb sanksiyalar tətbiq ediləydi, məsələ çoxdan sülh yolu ilə öz həllini tapa bilərdi.

Əfsuslar olsun ki, bu, baş vermədi. Əksinə, məsələnin dondurulması istiqamətində addımlar atılmışdır. Ermənistan faktiki olaraq danışıqlardan imtina etmişdir. Əgər əvvəlki illərdə danışıqların imitasiyası ilə məşğul idisə, son iki-üç il ərzində faktiki olaraq açıq, nümayişkarane şəkildə bildirdirdi ki, bir qarış da Azərbaycana torpağı Azərbaycana qaytarılmayacaq. Bundan əlavə, Ermənistan rəhbərinin məsuliyətsiz və təxribat xarakterli addımları və bəyanatları faktiki olaraq danışıqları mənasız etmişdir. Ermənistan rəhbəri iki il bundan əvvəl bildirmişdi ki, "Qarabağ Ermənistanıdır və nöqtə". Təbii ki, bizim buna cavabımız oldu və ən ciddi cavab döyüş meydanında verildi. Ancaq bu, özlüyündə göstərir ki, Ermənistan rəhbərliyi məsələni həll etmiş hesab edirdi və torpaqları geri qaytarmaq istəmirdi. Ondan başqa, Ermənistanın keçmiş müdafiə naziri, hansı ki, hərbi məğlubiyyətdən sonra vəzifədən azad edildi, Azərbaycanı yeni müharibə ilə hədələyirdi. Amerikada olarkən erməni diaspor təşkilatları ilə görüş əsnasında bəyan etmişdi ki, Ermənistan yeni torpaqlar uğrunda yeni müharibəyə hazırlaşır. Bu, faktiki olaraq, Azərbaycana qarşı çox ciddi, təxribat xarakterli bir addım idi. Biz hədələyən keçmiş müdafiə naziri hərbi məğlubiyyətə görə vəzifədən uzaqlaşdırıldı.

(Ardı 2-ci səhifədə)

Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının videokonfrans formatında qeyri-formal Zirvə görüşü keçirilib

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Digər təxribat xarakterli addımlardan biri də qədim Azərbaycan şəhəri, bizim mədəni paytaxtımız olan Şuşada qanunsuz xunta rejiminin, keçmiş Dağlıq Qarabağ rejiminin başçısının andiçmə mərasiminin keçirilməsi idi. Bu, Azərbaycan xalqına qarşı təhqir idi. Qondarma "Dağlıq Qarabağ respublikası"nın qondarma parlamentinin Şuşa şəhərinə köçürülməsi və parlament üçün binanın inşa edilməsi də, - bu bina indi məhv ediləcək, yaxud söküləcək, - təxribat xarakterli addım idi. Yəni, bütün bu addımlar göstərirdi ki, Ermənistan bizi təxribata çəkir, bizdən sərt reaksiya gözləyir və ondan sonra günahı bizim üstümüzə yığıb, yenə də məsələni daha 30 il uzatmaq istəyir. Biz təxribata uymadıq. Biz özümü zü təmkinli apardıq, beynəlxalq hüququn bütün norma və prinsiplərinə uyğun şəkildə apardıq və belə olan halda Ermənistan keçən ilin yayında bizə qarşı hərbi təxribat törətdi. Ermənistan-Azərbaycan dövlət sərhədində bizim mövqelərimiz atəş altına düşdü. Ermənistan hərbi birləşmələri bizim sərhədimizi keçməyə cəhd göstərdi, bir neçə hərbiçimiz həlak oldu. Biz onlara layiqli cavab verdik və onları geri oturtduq. Ancaq biz Ermənistan-Azərbaycan dövlət sərhədini keçmədik. Bir neçə gün davam edən hərbi toqquşma dayandı. Çünki bizim Ermənistan ərazisində müharibə aparmaq niyyətimiz yox idi. Halbuki istəsəydik rahatlıqla Ermənistan ərazisinə daxil ola bilərdik. Ondən bir ay keçəndən sonra - avqust ayında yeni bir təxribat törədildi və Azərbaycana diversiya qrupu göndərildi. Diversiya qrupunun rəhbəri saxlanıldı və ifadə verdi ki, o, terror aktları keçirmək üçün Azərbaycana göndərilmişdir və bu, növbəti təxribat idi. Nəhayət sentyabrın sonlarında bizim hərbi mövqelərimiz və yaşayış məntəqələrimiz artilleriya atəşinə məruz qalmışdır və bunun nəticəsində bir neçə hərbiçisi və bir neçə mülki şəxs həlak olmuşdur. Biz təbii olaraq buna adekvat cavab verərək, əks-hücum əməliyyatı keçirib düşməni layiqincə cəzalandırdıq və 44 gün davam edən II Qarabağ müharibəsi Azərbaycanın tam qələbəsi ilə nəticələndi. Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa etdi, müharibə dövründə 300-dən çox şəhər və kənd döyüş meydanında azad edildi. Bizim tarixi şəhərimiz Şuşa noyabrın 8-də işğalçılardan azad edildi və Ermənistan məcbur olub kapitulyasiya aktına imza atdı.

Noyabrın 9-dan 10-na keçən gecə Azərbaycan və Rusiya prezidentləri, Ermənistanın baş naziri Bəyanat imzalayıblar. Bu Bəyanat əsasında bizim digər rayonlarımız artıq siyasi yollarla Azərbaycana qaytarıldı. Beləliklə, məsələ hərbi-siyasi yollarla həll olundu. Artıq tam əminliklə demək olar ki, Dağlıq Qarabağ məsələsi, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi öz həllini tapmışdır. Dağlıq Qarabağ adında hazırda hər hansı bir ərazi vahidi yoxdur. Azər-

baycan bu məsələni həll edib, tarixi Zəfər əldə edib və dağıdılmış ərazilərdə bərpa işləri başlayıb.

Biz müharibənin ilk günündən qardaş Türkiyədən böyük dəstək aldıq. Mənim əziz qardaşım, Cümhurbaşqanı Rəcəb Tayyib Ərdoğan sentyabrın 27-də müharibə başlanan gün açıq şəkildə Azərbaycana dəstək ifadə etdi. Bu siyasi və mənəvi dəstəyin çox böyük əhəmiyyəti var idi. Əziz qardaşım bildirmişdi ki, Azərbaycan yalnız deyil, Türkiyə Azərbaycanın yanındadır. Əlbəttə ki, bu, çox ciddi mesaj idi, ciddi signal idi. Bu, bizə imkan verdi ki, əks-hücum əməliyyatını uğurla keçirək, imkan verdi ki, hər hansı bir kənar qüvvə məsələyə müdaxilə etməsin. Mən həmişə demişdim ki, əgər xarici müdaxilə olmasa, Azərbaycan Dağlıq Qarabağ məsələsini qısa müddət ərzində həll edə bilər və belə də oldu. Bu dəstəyə görə qardaş Türkiyəyə və onun hörmətli Cümhurbaşqanı Rəcəb Tayyib Ərdoğanə dərin təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Müharibə dövründə və müxtəlif dövrlərdə Prezident Ərdoğanın və Türkiyənin digər rəsmi şəxslərinin çoxsaylı bəyanatları məsələnin həllində xüsusi önəmli rol oynamışdır. Məni və Azərbaycan xalqını Şuşanın azad olunması ilə əlaqədar ilk təbrik edən Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan olmuşdur. Noyabrın 8-də bu təbriki bizə çatdırmışdır. Türk Şurası sentyabrın 28-də - müharibədən bir gün sonra Azərbaycana dəstək xarakterli açıqlama vermişdir. Ondən sonra müharibə dövründə bir neçə dəfə buna oxşar açıqlamalar vermişdir. Türk Şurasına biz təşəkkürümüzü bildiririk. Digər beynəlxalq təşkilatlar - Qoşulmama Hərəkatı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı bizə öz siyasi dəstəyini göstərmişlər.

Azad edilmiş torpaqlarda hər şey dağıdılıb. İndi jurnalistlər oraya gəlir, diplomatlar səfərlər edirlər. Görürlər ki, şəhərlər dağıdılıb, evlər dağıdılıb, kəndlər dağıdılıb, tarixi abidələrimiz dağıdılıb. Ağıdama xarici və yerli jurnalistlər Qafqazın Xirosiması adlandırılıblar. Füzuli şəhəri işğaldan azad olunandan sonra bu şəhərdə bir salamat bina qalmamışdı ki, o binanın damında Azər-

baycan bayrağı qaldırılırsın. Ermənilər bütün şəhərlərimizi məhv ediblər, bütün tarixi abidələrimizi məhv ediblər, qəbiristanlıqları şumlayıblar, qəbir-ləri dağıdıblar, 60-dan çox məscidi dağıdıblar və yarımqıç sökülmiş məscidlərdə inək və donuz saxlayıblar. Bu videokadrlar internetdə vardır. Yəni, bu, bütün müsəlman aləminə qarşı təhqirdir, cinayətdir və bütün dünya artıq bunu görür və görməlidir. Biz öz tarixi mis-siyamızı icra etdik, erməni fa-şizmini məhv etdik. Hazırda bərpa işlərinə start verilib. Müharibədən sonra bir çox azər-baycanlı mülki şəxs və hərbiçisi minaya soydaşlarımızı və yaralanıb. Ermənistan bu günə qədər bizə mina xəritələrini vermir. Bu, növbəti hərbi cinayətdir. Ona görə minalardan təmizləmə işi daha çox vaxt aparacaq. Bu işlər başa çatmadan, əlbəttə ki, biz köçkün, qaçqın soydaşlarımızı o torpaqlara qaytara bilmərik.

Müharibə başa çatdı, münə-qişə tarixdə qaldı. Yeni imkanlar yarandı. Onların arasında hesab edirəm ki, ən vacib imkan nəqliyyat imkanlarıdır. Bu gün biz artıq Zəngəzur dəhlizi üzərində çox fəal çalışırıq. Naxçıvanda keçirilmiş Zirvə görüşündə mən demişdim ki, vaxtilə Zəngəzuru Azərbaycandan alıb Ermənistanla birləşdirmək türk dünyasının coğ-rafi parçalanması idi. Çünki əgər xəritəyə baxsaq görürük ki, sanki bizim bədənimizə xəncər saplanmışdır, türk dünyası parçalanmışdır. Qədim Azərbaycan torpağı olan Zəngəzur indi türk dünyasının birləşməsi rolunu oynayacaq. Çünki Zəngəzurdan keçən nəqliyyat, kommunikasiya, in-frastruktur layihələri bütün türk dünyasını birləşdirəcək, eyni zamanda, digər ölkələr üçün əlavə imkanlar yaradacaq, o cümlədən Ermənistan üçün. Ermənistanın hazırda onun müttəfiqi olan Rusiya ilə dəmir yolu əlaqəsi yoxdur. Bu dəmir yolu əlaqəsi Azərbaycan ərazisindən yanına bilər. Ermənistanın onun qonşusu olan İranla dəmir yolu əlaqəsi yoxdur. Naxçıvan vasitəsilə bu dəmir yolu təmin edilə bilər. Azərbaycan Naxçıvan Muxtar Respublikası vasitəsilə Türkiyə ilə birləşir, Orta Asiya Avropa ilə birləşir. Yəni, yeni nəqliyyat dəh-

lizi yaranmaqdadır. Artıq Azərbaycan bu işlərə start vermişdir. Əminəm ki, tərəfdaş ölkələr də bu imkanlardan istifadə edəcəklər.

Mən öz çıxışımı yekunlaşdırmaq istəyirəm. Yenə də demək istəyirəm ki, mən öz çıxışımı bu məsələyə həsr etdim. Bu, təbii ki, çünki dost ölkələrin rəhbərləri məsələnin mahiyyətini dərinləndirirlər. Ümid edirəm ki, növbəti canlı təmaslar əsnasında biz bu məsələni daha geniş formatda müzakirə edəcəyik. Əminəm ki, Türkiyədə keçiriləcək Zirvə görüşündə biz hamımız canlı olaraq iştirak edəcəyik. Biz sədr kimi orada həm görülmüş işlərlə bağlı məlumat verəcəyik, həm də ki, gələcək planlar haqqında danışacağıq. Diqqətinizə görə təşəkkür edirəm.

* * *

Prezident Kasım-Jomart Tokayev: Hörmətli İlham Heydər oğlu, məlumatlı və mənalı nitqiniz üçün təşəkkür edirik. Azərbaycan və Ermənistan arasında razılaşma çox vacib amil rolunu oynayır, biz onun uğuruna inanırıq və biz Sizi bir daha təbrik edirik.

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının fəaliyyətinin əhəmiyyətini vurğuladı, pandemiya qarşı birgə mübarizənin vacibliyindən danışdı. Türkiyə Prezidenti ölkələrimizin müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü və suverenliyi ilə bağlı məsələlərdə də təşkilatın həmrəylik nümayiş etdirdiyini bildirərək dedi:

- Bu münasibətlə əziz qardaşım, hörmətli İlham Əliyev başda olmaqla bütün azərbaycanlı qardaşlarımızı Dağlıq Qarabağdakı Zəfərləri ilə bağlı şəxsən öz adından və xalqım adından bir daha təbrik edirəm. Qırx dörd gün davam edən, dəstəyə bənzər mübarizədən sonra 30 illik işğal sona çatıb, Dağlıq Qarabağ Ana Vətənə yenidən qovuşub. Ancaq deməliyəm ki, Qarabağ bölgəsindəki 67 məsciddən 63-ü dağıdılıb, həmçinin kilsələr də yerlə-yeksan edilib.

Həmçinin bu gün 1918-ci ildə azərbaycanlı qardaşlarımızın məruz qaldıqları soyqırımın anıldığı gündür. Biz Xocalı qətlini heç vaxt unuda bilmərik. Biz bu qətləmin növbə-

ti ildönümünü bir müddət əvvəl qeyd etdik. Mən qətlə yetirilən 10 minlərlə qardaşımıza rəhmət diləyirəm.

Qarabağdakı türk irsinin bərpası və qorunması üçün bütün imkanlarımızla Azərbaycanın yanında olmağa davam etməyimiz hamımız üçün əhəmiyyət daşıyır. Eyni qaydadə bu addımı atarkən tezliklə Azərbaycanın bu bölgəsini inkişaf etdirmək üçün bütün məcburi köçkün qardaşlarımızın yenidən doğma torpaqlarına qayıtmalarına önəm verirəm. Arzum odur ki, ən qısa zamanda - Ramazan bayramından sonra qardaşım-la birgə Şuşanı ziyarət edək, inşallah, burada yeni bir bayram yaşayaq.

Ozərbaycan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev Türk Şurasının regional əməkdaşlıq üçün səmərəli mexanizmə çevrildiyini vurğuladı. O, türk dövlətlərinin istənilən çağırışlara hazır olmasının, mövcud potensialı genişləndirməsinin vacibliyindən danışdı. Şavkat Mirziyoyev Azərbaycanın qazandıqı Qələbə münasibətilə təbriklərini çatdıraraq dedi:

- Fürsətdən istifadə edərək bir daha Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Heydər oğlu Əliyevi və Azərbaycan xalqını Dağlıq Qarabağın qaytarılması və tarixi ədalətin bərpası münasibətilə təbrik etmək istəyirəm. Özbəkistan bu prosesə töhfə vermək üçün hazırdır. Biz qədim abidələrin, məscidlərin, mədəni maarifləndirmə məkanlarının bərpası haqqında danışmışıq. Biz hazırda bu istiqamətdə fəaliyyətimizi azərbaycanlı həmkarlarımızla davam etdiririk.

Türk Şurasının Baş katibi Bağdad Amreyev türk dünyasının digər ölkələrlə sabit əlaqələr qurduğunu, 10-dan çox ölkənin təşkilatda müşahidəçi statusu əldə etməkdə maraqlı olduğunu bildirdi. B.Amreyev pandemiyanın Türk Şurası daxilində əməkdaşlığa yeni stimullar verdiyini vurğuladı, İstanbulda keçiriləcək sammitlə bağlı bir sıra təkliflər səsləndirdi. Türk Şurasının Baş katibi də Azərbaycanı parlaq Qələbəsi münasibətilə təbrik edərək dedi:

- Bütün çağırışlara və çətinliklərə baxmayaraq, 2020-ci ilin gündəliyi zəngin olub. Otən il türk dünyası üçün həqiqətən də məhsuldar və hətta Zəfər ili olub. Türk dünyası önəmli uğurlarına, ən başlıcası Azərbaycan ərazilərinin işğaldan azad olunmasına, Azərbaycanın suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsinə görə daha da güclənib. Dağlıq Qarabağdakı müharibə zamanı Türk Şurası bütün üzv dövlətləri və Zati-aliləriniz adından Azərbaycanı bütün vasitələrlə dəstəkləyib. İcazə verin, təşkilatın fəaliyyətdə olan sədri kimi Zati-aliləri, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə çoxşaxəli əməkdaşlığın inkişafında göstərdiyi səylərinə görə təşəkkürümü bildirirəm.

Qırğızistan Prezidenti Sadır Japarov, Türkmənistan Prezidenti Qurbanqulu Berdiməhmedov, Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban da Zirvə görüşündə çıxış ediblər.

Prezident İlham Əliyev "Baykar" şirkətinin texniki direktorunu və "ASELSAN" şirkətinin idarə heyətinin rəhbərini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 1-də Türkiyənin "Baykar" şirkətinin texniki direktoru Selçuk Bayraktarı və "ASELSAN" şirkətinin idarə heyətinin rəhbəri və baş direktoru Haluk Görgünü qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Selçuk Bayraktar Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Erdoğanın salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırdı. O, Prezident İlham Əliyevi Vətən müharibəsindəki Qələbə münasibətilə təbrik etdi, şəhidlərimizin xatirəsini andı.

Rəcəb Tayyib Erdoğanın salamlarına görə təşəkkürünü bildiren Prezident İlham Əliyev onun da salamlarını Türkiyə Prezidentinə çatdır-

mağı xahiş etdi.

Dövlətimizin başçısı Vətən müharibəsi zamanı Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Erdoğanın və Türkiyə xalqının

Azərbaycana dəstəyini xüsusi vurğuladı. Prezident İlham Əliyev Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının martın 31-də keçirilən Zirvə gö-

rüşündə Türkiyə Prezidentinin Azərbaycanı bu Qələbə münasibətilə bir daha təbrik etməsini yüksək qiymətləndirdi.

Türkiyənin müdafiə sənayesinin əldə etdiyi nailiyyətlərə toxunan Prezident İlham Əliyev Selçuk Bayraktarın bu uğurların önündə getdiyini vurğuladı, "Baykar" şirkətinin istehsal etdiyi məhsulların torpaqlarımızın azad olunması zamanı düşmən texnikasının məhv edilməsindəki rolunu qeyd etdi.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycanla Türkiyə arasında qardaşlıq əlaqələrinin gücləndirilməsinə, əməkdaşlığın inkişafına, Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin təmin olunması istiqamətindəki haqq işinə verdiyi töhfəyə görə Selçuk Bayraktarın "Qarabağ" ordeni ilə təltif edildiyini bildirdi və ordeni Selçuk Bayraktara təqdim etdi.

Bu yüksək mükafata görə Prezident İlham Əliyevə təşəkkürünü bildiren Selçuk Bayraktar dedi: "Həqiqətən də bu, mənim üçün böyük bir qürur və şərəfidir".

Azərbaycan ilə Türkiyə arasında hərbi-texniki əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri müzakirə olunub

Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov ölkəmizdə səfərdə olan Türkiyənin "Baykar" şirkətinin texniki direktoru cənab Selçuk Bayraktarın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, qonaqları salamlayan Müdafiə naziri iki ölkə arasında hərbi əməkdaşlığın dostluq və qardaşlıq münasibətləri üzərində qurulduğunu, bu əlaqələrin inkişaf etdiyini və möhkəmləndiyini vurğulayıb. Dövlətlərimiz arasında əlaqələrin inkişafında ölkə rəhbərlərinin dostluq münasibətlərinin mühüm rol oynadığını deyən general-polkovnik Zakir Həsənov bu cür görüşlərin qarşılıqlı əməkdaşlığımızın genişləndirilməsi baxımından vacibliyini xüsusi vurğulayıb.

Bildirilib ki, Azərbaycan Ordusunun silahlanmasında olan "Baykar" şirkətinin istehsal etdiyi pilotsuz uçuş aparatları (PUA) hərbi potensialımızı əhəmiyyətli dərəcədə gücləndirib. Həmin PUA-ların Vətən müharibəsində effektiv tətbiqi nəticəsində düşməne ciddi zərbə vurulub, onun xeyli sayda canlı qüvvəsi və döyüş texnikası məhv edilib.

Görüşdə tərəflər Azərbaycan ilə Türkiyə arasında hərbi-texniki əməkdaşlığın cari vəziyyəti və inkişaf perspektivlərini də müzakirə ediblər.

Azərbaycanın Müdafiə naziri Türkiyə müdafiə sənayesi şirkətlərini təmsil edən nümayəndə heyəti ilə görüşüb

Aprelin 1-də Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Türkiyə Respublikası Müdafiə Sənayesi Komitəsinin sədr müavini Mustafa Murat Şekerin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, Türkiyə Müdafiə Sənayesi Komitəsi, Hərbi Hava Qüvvələri, "ASELSAN" və "HAVELSAN" şirkətlərinin rəhbər heyətini salamlayan Müdafiə naziri iki-tərəfli hərbi-texniki əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsinin vacibliyini vurğulayıb. Nazir bildirib ki, Azərbaycan Ordusu-

nun silahlanmasında olan Türkiyə müdafiə sənayesi şirkətlərinin istehsal etdiyi silah və döyüş texnikası, həmçinin hərbi təyinatlı digər məhsullar ordumuzun döyüş qabiliyyətini əhəmiyyətli dərəcədə artırır. Həmin döyüş vasitələrinin Vətən müharibəsində effektiv tətbiqi nəticəsində düşməne ciddi zərbə vurulub.

General-polkovnik Zakir Həsənov bu cür görüşlərin hərbi-texniki əməkdaşlığımızın genişləndirilməsi baxımından vacibliyini xüsusi vurğulayıb.

Vətən müharibəsində şə-

hid olanların yaxınları və əzizlərinə başsağlığı verən qonaqlar Azərbaycan əsgəri ilə qürur duyduqlarını və Azərbaycanın hərbi potensialının artırılması istiqamətində həyata keçiriləcək birgə fəaliyyətləri xüsusi qeyd ediblər.

Görüşdə Azərbaycan Ordusunun ən müasir elektron texnologiyalar ilə təchiz edilməsi, rabitə sistemləri imkanlarının genişləndirilməsi, eləcə də mövcud əməkdaşlığın hazırkı vəziyyəti, inkişaf perspektivləri və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər müzakirə edilib.

"Ermənistan silahlı qüvvələrinin mövqələrinin mühasirəyə alınması ilə bağlı yayılan məlumatın əsası yoxdur"

Ermənistan silahlı qüvvələrinin Gorus rayonunun Xnatsax kəndindəki mövqələrinin Azərbaycanın Laçın rayonu ilə sərhəd ərazisindəki Azərbaycan Ordusunun hərbi qulluqçuları tərəfindən guya mühasirəyə alınması və istənilən an ermənilərin postlarını itirə biləcəyi barədə bu ölkənin yaydığı məlumatın əsası yoxdur. Bu, şişirdilmiş və təhrif olunmuş xəbərdir.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat

Xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumatda bildirilir ki, Ordumuzun bölmələri Azərbaycanın Laçın rayonunun Ermənistanın Gorus rayonu ilə sərhəd zonasındaki mövqələrdə dislokasiya olunub və ölkəmizin suveren ərazilərində gündəlik xidməti fəaliyyətini həyata keçirir, bu da heç bir təhdid doğurmur.

Ermənistanda bu kimi xəbərləri yayan dairələrə əsassız şə-

kildə panika yaratmamağı, Ermənistan ictimaiyyətini çaşdırmağa və Azərbaycanın Zəngilan, Qubadlı, Laçın və Kəlbəcər rayonları işğaldan azad olunduqdan sonra həmin rayonlar boyunca iki ölkənin dövlət sərhədində Azərbaycan hərbi qulluqçularının sivil qaydada xidməti fəaliyyətini həyata keçirmə rejiminə artıq öyrəşməyi və həmişəlik adət etməyi tövsiyə edirik.

Azərbaycanlıların soyqırımının ildönümü ilə bağlı Azərbaycan Ordusunda silsilə tədbirlər keçirilib

Azərbaycanlılara qarşı erməni millətçilərinin törətdiyi amansız soyqırımının 103 illiyi ilə əlaqədar Azərbaycan Ordusunda silsilə tədbirlər keçirilib. Əlahiddə Ümumqoşun Ordu, müxtəlif qoşun növləri, birlik, birləşmə və xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində yer-

li icra hakimiyyəti orqanları və ictimai qurumların nümayəndələri ilə birgə anım mərasimləri təşkil edilib. Soyqırımı ilə bağlı şəxsi heyətlə ictimai-siyasi hazırlıq dərsləri, konfranslar, toplantı və xüsusi məşğələlər keçirilib, müxtəlif sərgilər təşkil olunub, bədii və sənədli filmlər nümayiş etdirilib.

31 Mart - Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü ilə əlaqədar Şuşa şəhərində Azərbaycan Ordusunun hərbi qulluqçuları ilə anım mərasimi keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, tədbirdə soyqırımı qurbanlarının xatirəsi anılıb, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin hadisələr barədə həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırılması istiqamətində həyata keçirdiyi siyasətin uğurları xüsusi vurğulanaraq bu sahədə görülən işlərdən danışılıb.

* * *

Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində 31 Mart - Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü ilə bağlı tədbir keçirildi. Əvvəlcə Heydər Əliyevin, Vətənimizin müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqi-

Azərbaycanda ümumilikdə 50 minə yaxın insanı xüsusi amansızlıqla qətlə yetiriblər. Bu qətləmlər eynilə Bakı, Şamaxı, Quba, Qarabağ, Naxçıvan, Zəngəzur və digər torpaqlarımızda da həyata keçirilib. Erməni quldur dəstələri xalqımıza qarşı vəhşiliklər ediblər. Tarixi, mədəniyyət abidələrini vəhşicəsinə dağıdıb, məscidləri yandıırıblar." Polkovnik Emin Səferov qeyd etdi ki, azərbaycanlılara

ləyir."

Çıxış edənlər ordumuzun 44 günlük Vətən müharibəsində qazandığı qələbədən söz açaraq vurğuladılar ki, qəhrəman oğullarımız bu döyüşlərdə şücaət və qəhrəmanlıq nümunələri göstərərək şəhidlərimizin qisasını düşməndən layiqincə aldılar.

Sonda Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin yaradıcı kollektivinin Azərbaycanlıların Soyqırımı Gününe həsr etdiyi ədəbi-bədii kompozisiya və videoçarx nümayiş etdirildi.

* * *

Erməni millətçiləri tarixin müxtəlif mərhələlərində mifik "böyük Ermənistan" ideyasını gerçəkləşdirmək məqsədilə xalqımıza qarşı etnik təmizləmə, soyqırımı siyasəti həyata keçiriblər. Xalqımızın başına gətirilən ən dəhşətli faciələrdən biri də 1918-ci ilin mart-aprel aylarında erməni-daşnak silahlı birləşmələri tərəfindən xüsusi qəddarlıqla törədilmiş qırğınlardır. Həyata keçirilən dəhşətli soyqırımı aktı nəticəsində 50 mindən çox azərbaycanlının həyatına son qoyulub.

Müdafiə nazirinin təsdiq etdiyi tədbirlər planına əsasən, "N" hərbi hissəsində 31 Mart - Azərbaycanlıların Soyqırımı Gününe həsr edilmiş tədbir keçirildi.

Əvvəlcə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin, Vətənimizin müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların, eləcə də soyqırımı qurbanlarının əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi. Hərbi orkestrin ifasında Azərbaycan Respublikasının

Dövlət Himni səsləndirildi.

Tədbiri giriş nitqi ilə açan polkovnik Zaur Həmidov Azərbaycanlıların Soyqırımı Gününe həsr olunan tədbirlərin Azərbaycan Ordusunun bütün hərbi hissələrində keçirildiyini vurğulayaraq faciə haqqında tədbir iştirakçılarına məlumat verdi. "Milli mənsəbiyyətinə görə minlərlə azərbaycanlı ağılasıqmaz qəddarlıqla qətlə yetirilib. Azərbaycanlılara qarşı tarix boyu davam edən etnik təmizləmə, soyqırımı siyasəti nəticəsində yaşayış məntəqələrimiz yerlə-yeksan edilib,

martı Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü kimi qeyd olunur. Xalqımız faciə qurbanlarının xatirəsini dərin hüzn və ehtiramla yad edir".

Hərbi hissənin zabiti polkovnik-leytenant Ruslan Əbilov ermənilərin xalqımızın başına açdığı faciələrdən söz açdı. "Tarixə nəzər salsaq görürük ki, erməni daşnakları hər fürsətdə xalqımıza qarşı insanlığa sığmayan vəhşiliklər törədiblər. Bunu bariz nümunəsi 1918-ci il martın 31-də və 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Xocalı şəhərində törədilən soyqırımlar sübut etdi. Ancaq bu vəhşiliyi törədənlər də cəzasız qalmadılar. İlahi haqq-ədalət öz yerini tapdı. Ali Baş Komandanımızın rəhbərliyi altında Azərbaycan Ordusu erməni təxribatının qarşısını alaraq əks-hücum əməliyyatına başladı. 44 gün davam edən Vətən müharibəsində hərbiçilərimizin hünər və iradəsi sayəsində uzun müddət işğalda olan torpaqlarımız yağlı düşməndən azad edildi. Bu savaşa xain düşmən mətin addımlarla irəliləyən Azərbaycan əsgərinin qarşısında tab gətirə bilməyərək,

qəlik sükutla yad edildi. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirildi.

Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin rəisi mayor İlkin Qayıbov qeyd etdi ki, ermənilərin müxtəlif dövrlərdə fərqli formalarda həyata keçirdikləri kütləvi vəhşiliklər və qırğınlar əvvəlcədən düşünülərək planlaşdırılıb. "Məqsəd azərbaycanlıları qədim torpaqlarından sıxışdırıb çıxartmaq, həmin ərazilərdə ermənilərin uydurduğu "böyük Ermənistan" dövlətini yaratmaq idi. 1918-ci il martın son günlərində erməni daşnakları

qarşı aparılan soyqırımı siyasəti Ümummilli Liderimizin sayəsində dünya ictimaiyyətinə çatdırıldı. "Ulu öndər Heydər Əliyevin 1998-ci il 26 mart tarixli Fərmanından sonra soyqırımı öz hüquqi-siyasi qiymətini aldı və həmin ildən 31 Mart - Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü kimi tarixləşdi. Xalqımıza qarşı dəfələrlə törədilən, uzun illər ərzində öz siyasi-hüquqi qiymətini almayan soyqırımı tariximizin qanlı səhifələrindədir. Xalqımız soyqırımı qurbanlarının xatirəsini daim əziz tutaraq bütün dünyanı erməni faşizminin iç üzünü görməyə səs-

minlərlə insan öz elindən-obasından didərgin düşüb. Azərbaycanlıların soyqırımı xüsusi qəddarlıqla Bakı, Şamaxı, Quba, Qarabağ, Zəngəzur, Naxçıvan, Lənkəran və digər ərazilərimizdə həyata keçirilib. 1918-ci ildə ermənilər tərəfindən törədilən cinayətlər xalqımızın yaddaşında silinməz iz qoyub."

Zabit, həmçinin ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə soyqırımı hüquqi-siyasi qiymətin verildiyini də tədbir iştirakçılarına diqqətinə çatdırdı. "Ümummilli Liderimizin 26 mart 1998-ci il tarixli Fərmanına əsasən, hər ilin 31

döyüş meydanından qaçdı. Beləliklə, qazanılan Zəfər adı bir qələbə olmadı, bununla da erməni şovinist qüvvələr və onun havadarları Azərbaycan xalqının gücünə, əzminə və öz dövlət başçısının ətrafında dəmir yumruq kimi birləşməsinə şahid oldu."

Sonda Azərbaycanlıların Soyqırımı Gününe həsr edilən sənədli film və fotostend nümayiş olundu.

**Baş leytenant
Orxan HÜSEYNLİ,
leytenant
Elçin İMANOV,
"Azərbaycan Ordusu"**

Milli Qəhrəmanlarımızın anım mərasimləri keçirildi

Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Murad Mirzəyevin doğum günü münasibətilə Müdafiə Nazirliyinin bir qrup hərbi qulluqçusu igidimizin məzarını ziyarət edib, üzərinə gül dəstələri düzüb. Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, anım mərasimində Azərbaycanın suverenliyi, ərazi bütövlüyü və torpaqlarımızın azadlığı uğrunda canından keçən şəhidlərimizin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Mərasimdə Murad Mirzəyevin şərəfli həyat yolundan, onun vətənpərvərliyindən, göstərdiyi şücaət və qəhrəmanlıqdan danışılıb.

Çıxış edənlər qəhrəmanın yüksək Vətən sevgisinin onu şəhidlik zirvəsinə ucaltdığını vurğulayıblar.

Qeyd olunub ki, igidimizin göstərdiyi rəşadət dövlətimizin başçısı, Ali Baş Komandan İlham Əliyev tərəfindən yüksək qiymətləndirilib.

* * *

Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı polkovnik Şükür Həmidovun doğum günü münasi-

Polkovnik Elvin Əzizov Azərbaycan tarixinin qəhrəmanlıq salnaməsi olan 2016-cı ilin Aprel döyüşlərindən də söz açaraq Şükür Həmidovun Lələtəpə yüksəkliyinin azad edilməsi uğrunda gedən döyüşlərdə xüsusi fəallıq nümayiş etdirdiyini mərasim iştirakçılarının diqqətinə çatdırdı.

Zabit onu da vurğuladı ki, polkovnik Şükür Həmidov 2020-ci ilin 27 sentyabrından başlanan Vətən müharibəsinin ən qaynar və gərgin əməliyyatlarında iştirak edərək şücaət və qəhrəmanlıq nümunəsi göstərüb. "Ordumuzun uğurlu əks-hücum əməliyyatı

ümummilli lider Heydər Əliyevin və torpaqlarımızın azadlığı uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi. Mərasim iştirakçıları Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himnini oxudular.

Kapitan Fikrət Səmədov Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı polkovnik Şükür Həmidov haqqında tədbir iştirakçılarına ətraflı məlumat verdi:

- Hörmətli tədbir iştirakçıları, hörmətli kursantlar. Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzi münəzzəm olaraq tədris ocaqlarında vətənpərvərlik mövzusunda görüşlər keçirir. Artıq bu

ocaqlarından didərgin düşüb. Ailə Sumqayıt şəhərindəki ya-taqxanalardan birində məskunlaşıb. Bütün bu hadisələr gələcək zabitin erməni işğalçılarına qarşı nifrətini daha da artırıb. Şükür Həmidov 1995-ci ildə ali hərbi təhsilini bitirərək motoatıcı ixtisasına yiyələnib və "N" hərbi hissəsində xidmətə başlayıb.

Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Şükür Həmidov 2006-cı ilin avqustunda ixtisasını artırmaq məqsədilə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Hərbi Akademiyasının müdavimi olub. 2008-ci il iyunun 25-də təhsilini uğurla başa vurub.

görə, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamları ilə polkovnik Şükür Həmidov ölümündən sonra "Zəfər" ordeni, "Vətən uğrunda", "Cəbrayılın azad olunmasına görə", "Füzulinin azad olunmasına görə", "Qubadlının azad olunmasına görə" və "Hərbi xidmətdə fərqlənməyə görə" 2-ci dərəcəli medallara layiq görüldü.

Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin mədəni iş üzrə təlimatçısı Gülxar Məmmədova da çıxışında Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Şükür Həmidovun cəsurluğu və igidliyi haqqında tədbir iştirakçılarına ətraflı məlumat verdi.

C.Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin rəis müavini polkovnik Müslüm Nəsirov zabit dostu Şükür Həmidov haqqında xatirələrini danışdı. Qəhrəmanın xidmətdə və döyüşdə göstərdiyi cəsarət və hünərdən söz açdı.

H.Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin rəisi mayor İlkin Qayıbov da çıxış edərək polkovnik Şükür Həmidovun qəhrəmanlığından ətraflı söz açdı. Bildirdi ki, gələcək nəsillər igidliyi, qəhrəmanlığı Şükür kimi oğullardan öyrənəcəklər.

Hərbi liseyin kursantı, Gülsəda Amanın rəhbəri olduğu bədii-qiraət dərnəyinin üzvü Sunay Hacıyev "Əsgərə məktublar" layihəsində iştirak edərək qəhrəmanla olan görüşü və söhbətlərdən danışdı.

Polkovnik Şükür Həmidovun atası Nəriman Həmidova da söz verildi. Şəhidin valideyni çıxışında oğlu ilə bağlı xatirələrindən danışaraq, övladının xatirəsini əziz tutduqlarına görə dövlət başçısına və Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyinə dərin minnətdarlığını bildirdi.

Sonra qəhrəmana həsr olunmuş qısametrajlı film nümayiş olundu. Mərasim iştirakçıları filmi maraqla izlədilər.

Anım mərasiminin sonunda Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin Mahni və Rəqs Ansamblının solistləri Elçin Məmmədov, Vüsal Ağayev, Nigar Rəhimova və Ağabala Abdullayev qəhrəmanlığı, vətənpərvərliyi tərənnüm edən mahni və marşlar ifa etdilər.

Leytenant
Elçin İMANOV,
Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan Ordusu"

bətilə Müdafiə Nazirliyinin bir qrup zabit heyəti, eləcə də Milli Qəhrəmanın döyüş yoldaşları, ictimaiyyət nümayəndələri şəhidin məzarını ziyarət edərək üzərinə gül dəstələri düzdülər.

Mərasimdə ümummilli lider Heydər Əliyevin və torpaqlarımızın ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi.

İdeoloji İş və Mənəvi-Psixoloji Təminat İdarəsinin zabiti polkovnik Elvin Əzizov şəhid Milli Qəhrəmanın həyat və döyüş yolu haqqında mərasim iştirakçılarına məlumat verdi: "Uşağ vaxtlarından hərbiyə olan istək və marağı onu ordu sıralarına gətirib. Hərbin sirlərinə dərindən yiyələnmək üçün gələcəyin zabiti ilk olaraq Cəmişid Naxçıvanski adına Hərbi Liseydə, daha sonra isə Bakı Ali Ümumqoşun Komandirləri Məktəbində təhsil alıb. Xidmətinə leytenant hərbi rütbəsi ilə başlayan zabit polkovnik rütbəsində korpus komandirinin müavini vəzifəsində də yüksəlib".

zamanı şəhid zabitimiz bir çox mühüm əhəmiyyətli ərazilərimizin mənfur düşməndən təmizlənməsində misilsiz xidmətlər göstərüb. Qəhrəmanımızda olan ölçüyəgəlməz Vətən sevgisi onu şəhidlik zirvəsinə yüksəltdi. O, oktyabrın 22-də Qubadlı rayonu istiqamətində gedən döyüşlərdə şəhid olub.

Bildirildi ki, Şükür Həmidov, Polad Həşimov, İlqar Mirzəyev, Mübariz İbrahimov kimi qəhrəmanlarımız xalqımızın yaddaşında əbədi olaraq yaşayır və onların döyüş yolu gənc nəslin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyələndirilməsində mühüm rol oynayır.

* * *

Cəmişid Naxçıvanski adına Hərbi Liseydə Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı polkovnik Şükür Nəriman oğlu Həmidovun anım mərasimi keçirildi. Mərasimi Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin zabiti kapitan Fikrət Səmədov açıq elan edərək iştirakçıları salamladı. Sonra

əənəne şəklini alıb. Belə tədbirləri keçirməkdə məqsəd həm qəhrəmanlarımızı tanımaq, həm də onların xatirəsini anmaqdır. Bugünkü tədbirimiz Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı polkovnik Şükür Həmidova həsr olunub. Hörmətli qəhrəmanımız da illər əvvəl bu təhsil ocağında oxuyub, uğurlarına, zəfərlərinə buradan pərvazlanıb. Olduqca şərəfli, ləyaqətli bir yol keçib. Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı 1 aprel 1975-ci ildə Qubadlı rayonunun Armutlu kəndində dünyaya göz açıb. 1982-ci ildə Başarət kənd tam orta məktəbinin birinci sinfinə gedib. Qarabağ müharibəsinin yenice alovlandığı vaxtlarda - 1990-cı ildə hərbiçilik arzusu ilə Cəmişid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyə qəbul olub. 1993-cü ildə ibtidai hərbi təhsilini başa vuraraq elə həmin il Bakı Ali Ümumqoşun Komandirləri Məktəbinə qəbul olub.

1993-cü il avqustun 31-də Qubadlı rayonu ermənilər tərəfindən işğal edildikdən sonra Həmidovlar ailəsi doğma

Şükür Həmidov 2016-cı ilin Aprel döyüşlərində Cəbrayıl rayonunun ərazisində yerləşən Lələtəpə strateji əhəmiyyətli yüksəkliyinin azad edilməsi uğrunda böyük hünər və rəşadət göstərüb. Buna görə də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin 20 aprel 2016-cı il tarixli Sərəncamı ilə bu cəsur zabitə Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı fəxri adı verilib.

Qəhrəmanımız 2020-ci il sentyabrın 27-də başlanan Vətən müharibəsində Cəbrayıl, Füzuli və Qubadlı rayonları uğrunda gedən döyüşlərdə də cəsarətlə vuruşub. Təəsüflər olsun ki, oktyabrın 22-də doğulduğu və 18 yaşında didərgin düşdüyü Qubadlı rayonunun azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olub.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsində xüsusi xidmətlərinə və işğal olunmuş ərazilərin azad olunması zamanı döyüş tapşırığını yerinə yetirərək göstərdiyi qəhrəmanlıq nümunələrinə

Pakistanın hərbi nümayəndə heyəti hərbi təhsil müəssisələrini ziyarət edib

Bakıda işgüzar səfərdə olan Pakistan İslam Respublikasının Hərbi Hava Qüvvələri komandanının müavini aviasiya marşalı Aamir Masudun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Silahlı Qüvvələrin Hərbi Akademiyası və Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbini ziyarət edib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, Pakistan nümayəndə heyətinə Vətən müharibəsində Azərbaycan Ordusunun qazandığı zəfərdə hərbi təhsil müəssisələrinin rolu, ordu quruculuğu sahəsində həyata keçirilən islahatlar, hərbi təhsil sistemində dünyanın aparıcı ölkələrinin qabaqcıl təcrübəsinin tətbiqi barədə məlumat verilib.

Hərbi təhsil müəssisələrinin

rəhbər heyətləri ilə keçirilən görüşlər zamanı ölkələrimiz

arasında hərbi təhsil sahəsində əməkdaşlığın cari vəziyyə-

ti və inkişaf perspektivləri, həmçinin qarşılıqlı marağ do-

ğuran digər məsələlər müzakirə olunub.

Erməni millətçiləri tərəfindən xalqımıza qarşı aparılan soyqırımı və təcavüz siyasətinin iki yüz ildən çox yaşı var. Bu siyasətin məqsədi azərbaycanlıları öz doğma dedə-baba torpaqlarından sıxışdırıb çıxarmaq, bu ərazilərdə erməni tarixçilərinin və ideoloqlarının uydurduqları "böyük Ermənistan" dövləti yaratmaqdır. Öz mənfur və təhlükəli siyasətlərini həyata keçirmək üçün ermənilər tarix boyu ağlasığmayan müxtəlif forma və vasitələrdən, tarixin saxtalaşdırılmasından, siyasi tərribatlardan istifadə edib, dövlət səviyyəsində separatizmi və qonşu xalqlara qarşı təcavüzü dəstəkləyiblər. Bu məqsədlə Ermənistan və ayrı-ayrı xarici dövlətlərdə "millimədəni", dini, siyasi və hətta terrorçu təşkilatlar yaradaraq, erməni diasporunun və lobbisinin bütün imkan və vasitələrini səfərbər ediblər. XIX əsrin birinci rübündə Rusiya və İran arasında gedən müharibələrin nəticəsi kimi Azərbaycan torpaqlarının ikiye bölünməsi ilə Qarabağ ərazisinə İran və Türkiyədə yaşayan ermənilərin məqsədli şəkildə kütləvi surətdə köçürülməsinə başlanılıb, burada demografik vəziyyət süni surətdə dəyişdirilib. Mərhələ-mərhələ gücləndirilən belə qeyri-insani siyasət nəticəsində azərbaycanlılar indi Ermənistan adlandırılan ərazidən, min illər boyu yaşadıkları tarixi torpaqlarından didərgin salınaraq kütləvi qətl və qırğınlara məruz qalmışlar. Xalqımıza məxsus minlərlə tarixi abidə və yaşayış məskənləri dağıdılıb yerlə-yeksan edilmişdir.

Torpaqlarımıza göz dikmiş erməni işğalçıların soyqırımı siyasəti bu gün yenə də böyük amansızlıqla davam edir. Əsrlərdir xalqımız erməni vəhşiliyindən, erməni vandalizmindən əziyyət çəkir. Bu günə qədər minlərlə insan erməni soyqırımının qurbanı olub.

Bütün bunlara əsaslanıb deyə bilərik ki, Azərbaycan xalqının çətin, keşməkeşli, faciələrlə üz-üzə dayandığı günlər az olmayıb. Erməni hücumları, erməni basqınları, erməni təhlükəsi həmişə olub, bu gün də davam etməkdədir. Amma xalqımız həmişə üzleşdiyi ağır günlərdən məğrurcasına çıxıb. Düşməne qarşı qorxmada vuruşub, döyüş meydanlarında hünər və rəşadət göstərib.

Son iki əsrdə Azərbaycan xalqının rastlaşdığı faciələrdə, ağır sınaqlarda, qanlı hadisələrdə ya birbaşa, ya da dolayısı ilə erməni qaniçənlərinin, erməni vanda-

lizminin izi var. Erməni siyasətçiləri tərəfindən planlaşdırılmış şəkildə istiqamətləndirilən daşnaklar qonşu xalqların torpaqlarını ələ keçirmək üçün yaranmış tarixi şərait və imkandan bacarıqla yararlanmağa çalışmışlar. Həmişə də gizli məqsədlərinə açıq şəkildə nail olmuşlar.

Xalqımıza qarşı törədilən soyqırımı faciələrinə siyasi qiymət

Qafqaz miqyasında azərbaycanlı əhaliyə qarşı aparılmış düşmənçilik siyasətinin kökləri geniş şəkildə açılır.

XIX əsrin əvvəllərində çar Rusiyası və İran arasında Azərbaycan ərazilərinin bölüşdürülməsinə dair 1813-cü il Gülüstan və 1828-ci il Türkmənçay müqavilələri imzalandıqdan sonra Rusiya qədim Azərbaycan torpaqların-

ərazilərdə sayca ermənilərdən böyük üstünlük təşkil edirdilər. Bir müddətdən sonra azərbaycanlıların bu ərazilərdən zorla çıxarılmasına başlanıldı. İndiki Ermənistan və Dağlıq Qarabağ ərazilərindən azərbaycanlıların kütləvi şəkildə çıxarılması, dinc əhaliyə qarşı zorakılıq və vəhşiliklər XX əsrin əvvəllərində, xüsusilə 1905-1907-ci illərdə geniş

gizlənməyə çalışan iki min nəfərin yerləşdiyi şəhər xəstəxanasının yandırılması da bu dəhşətli hadisələrin sırasındadır. 1918-ci ilin mart-aprel aylarında Şamaxıda 8 minə yaxın dinc sakin amansızcasına qətlə yetirilmişdir. Şamaxı Cümə məscidi də daxil olmaqla əksər mədəniyyət abidələri yandırılmış, uçurulmuş və yerlə-yeksan edilmişdir.

Cavanşir qəzasının 28 kəndi, Cəbrayıl qəzasının 17 kəndi ermənilər tərəfindən tamamilə yandırılmış və əhalisi məhv edilmişdir. 1918-ci il aprelin 29-da Gümrü yaxınlığında əsasən qadınlardan, uşaqlardan və yaşlılardan ibarət 3 min nəfərlik azərbaycanlı köçü pusquya salınaraq son nəfərlərinə qədər qətlə yetirilmişdir. Erməni silahlı dəstələri Naxçıvan qəzasının bir neçə kəndini yandırmış, Zəngəzur qəzasında 115 azərbaycanlı kəndini məhv etmişdir. Bu qanlı hadisələrdə 3257 kişi, 2276 qadın və 2196 uşaq öldürülmüşdür.

1988-ci ildə yenidən baş qaldıran erməni separatizmi, ermənilərin Dağlıq Qarabağda apardığı işğalçılıq və etnik təmizləmə siyasəti nəticəsində azərbaycanlılar amansızcasına qətlə yetirilmişdir. Ermənilərin vəhşi hücumları nəticəsində Azərbaycan Respublikası ərazisinin 20 faizi işğal edilmiş, 18 mindən çox azərbaycanlı həlak olmuş, 20 mindən çoxu yaralanmış, 4 mindən çox azərbaycanlı əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüşdür.

Bu gün Azərbaycanda erməni millətçilərinin zülmündən bu və ya başqa formada zərər çəkməyən ailə tapmaq çox çətindir. Xalqımız erməni soyqırımı qurbanlarının xatirələrini həmişə əziz tutur, hörmətlə anır. İnanıq ki, vaxt gələcək ermənilər xalqımıza qarşı törətdikləri soyqırımı hadisələrinə görə tarix qarşısında cavab verəcəklər.

27 sentyabr 2020-ci ildə erməni tərribatı nəticəsində Vətən müharibəsi başladı. Şanlı Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin komandanlığı altında 30 ilə yaxın işğalda qalmış torpaqlarımızı qəsbkarlardan azad etdi. 44 gün davam edən döyüşlərdə düşməne sarsıdıcı zərbələr vuruldu. Erməni işğalçıları üzərində qələbələr, zəfərlər qazanıldı.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan Ordusu"

Erməni vandalizminin qanlı əməlləri

Özlərinin güclü havadarlarına arxalanan ermənilər zaman-zaman xalqımıza qarşı soyqırımı və qırğınlara törədiblər. XX əsrin əvvəllərində - 1905-ci ildə, həmçinin 1918-ci ildə mart soyqırımı, əsrin sonunda - 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Xocalı soyqırımı. Tarixin yaddaşına həkk olunmuş bu qanlı salnamələr bütün türk dünyası, həmçinin bəşəriyyət üçün bir ibrət dərslidir. Erməni vəhşiliyini göstərən danılmaz tarixi faktlardır.

vermək məqsədilə ümummilli liderimiz, böyük dövlət xadimi Heydər Əliyev 26 mart 1998-ci il tarixdə "Azərbaycanlıların soyqırımı haqqında" Fərman imzaladı. Həmin fərmanla 31 Mart - Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü kimi tarixə həkk olundu. Böyük əhəmiyyəti olan bu sənəddə Azərbaycan XIX əsrdə zorakılıqla parçalandıqdan sonra azərbaycanlılara qarşı törədilmiş, bəşər tarixində görülməmiş vəhşiliklərlə həyata keçirilmiş kütləvi qırğınlara - soyqırımların tariximizdə ilk dəfə olaraq rəsmən adı çəkilir. 1905-1907, 1918-1920, 1948-1953, 1988-1989 və 1992-ci illərdə erməni millətçi, şovinst dairələri və onları dəstəkləyən böyük dövlətlərin mürtece qüvvələri tərəfindən bütün Cənubi

da bufer zona düzəltmək üçün erməni dövlətini yaratmaq planını işə salmışdır. Hələ 300 il əvvəl imperiyanın gələcəyi barədə fikirləşən rus imperatoru Pyotr cənuba göndərdiyi qasidlərə tapşırırdı: "Onları (erməniləri) toplayıb bizim torpaqlara gətirməyə çalışmaq lazımdır ki, Rusiyanın istinadgahı olsun".

Bu məqsədlə İran və Türkiyə ərazisində yaşayan 300 minə qədər erməni XIX əsrin birinci yarısında Azərbaycana köçürülmüş və İrəvan (indiki Yerevan) Dağlıq Qarabağ, Naxçıvan, Zəngəzur, Ordubad, Dərələyəz, Vedibasar və digər ərazilərdə yerləşdirilmişdir.

Lakin ermənilərin Azərbaycan ərazilərinə köçürülməsinə baxmayaraq, azərbaycanlılar bu

vüsət almışdır. Azərbaycanın Zəngəzur, İrəvan, Naxçıvan, Qazax və Qarabağ əyalətlərində yüzlərlə kənd yandırılmış, əhali uşaqlardan-böyüyə amansızcasına qətlə yetirilmişdir. Ümumiyyətlə, XX əsrin birinci yarısında Zaqafqaziyada baş vermiş iki qırğın zamanı (1905-1907, 1918-1920) 2 milyona yaxın azərbaycanlı ermənilər tərəfindən amansızcasına qətlə yetirilmiş, öz evindən, dedə-baba ocaqlarından zorla qovulmuşdur.

1918-ci ildə mart qırğını zamanı Bakının təkə bir yerində qulaqları, burunları kəsilmiş, qarınları yırtılmış 57 azərbaycanlı qadının meyiti tapılmışdır. Gənc qadınların diri-diri divara mışlanması, ermənilərin hücumundan

Aprəl şəhidlərinin məzarları ziyarət olunub

Aprəlin 2-də Hərbi Hava Qüvvələrinin hərbi qulluqçuları Aprəl döyüşlərinin 5-ci ildönümü ilə bağlı şəhidlərimizin məzarını ziyarət edib və üzərinə əklil qoyub, gül dəstələri düzüblər. Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin, ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olan Vətən övladlarının xatirəsi dərin ehtiramla yad edilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, mərasimdə 2016-cı ilin Aprəl döyüşlərində erməni işğalçıların cəbhədə törətdiyi təxribat

lara Azərbaycan Ordusunun verdiyi layiqli cavabdan, igid Azərbaycan əsgərinin döyüşlərdə göstərdiyi şücaətdən, bir sıra vacib yüksəkliklərin və

yaşayış məntəqəsinin azad edilməsindən, qazanılan tarixi qələbədən danışılıb.

Bildirilib ki, şəhidlərimizin qisası yerdə qalmayıb. 44

günlük Vətən müharibəsi zamanı Müzəffər Ali Baş Komandanımızın rəhbərliyi ilə rəşadətli Azərbaycan Ordusunun heyata keçirdiyi uğurlu

döyüş əməliyyatları nəticəsində düşməne ağır zərbələr endirilib və müharibə ordumuzun böyük qələbəsi ilə başa çatıb.

17.11.2020... Efirdə bir atanın çıxışı diqqətimi cəlb etdi, sona qədər izlədim. Şəhid leytenant Yaqub Nəcəfovun dəfndəki mənzərə bu idi: zabitin qürurlu çıxışı, bayrağı öpüb şəhid atasına təqdim etməsi, atanın reaksiyası, ananın mətanətli duruşu.

Alqış sədaləri altında bayraq şəhidin atası Məhəmməd Nəcəfova təqdim olunur. Bayrağı öpərək bağrına basan ata danışır: "30 ilə yaxın idi ki, torpaqlarımız işğal altında idi. Qəhrəman ordumuzun sayəsində işğala son qoyuldu. Rəşadətli ordumuzun tərkibində mənim 3 oğlum iştirak edib. Döyüşlərdə iştirak edən övladlarımdan baş leytenant İsmayıl Nəcəfov yanımdadır, İbrahim Nəcəfov yaralıdır, Bakıda hospitalda müalicə alır, Yaqub balamız isə şərəfli yol keçərək şəhadətə ucaldı. Kim idi Yaqub? İlk təhsilini Culfa şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbdə alıb. Heydər Əliyev adına Hərbi Liseyin məzunudur. Bakıda ali hərbi təhsilini bitirdikdən sonra xidmətə başlayıb. Zəngilanın, Qubadlının, Füzulinin, ən sonda Şuşanın azad olunmasında iştirak edib. Eşq olsun, Azərbaycan Ordusuna!" Atanın çıxışı alqışlarla qarşılanır. 3 qəhrəman oğul böyüdən atanın çıxışı qədər ananın mətanətli duruşu da qürurvericidir. Bu hər hansısa bir əsərdən epizod deyil, bunlar günümüzün insanları idi: vətənpərvər, məğrur, birlik nümayiş etdirən insanlar. Dövlətinə sonsuz inam və sevgi bəsləyən xalqın nümayəndələri. Min bir əziyyətlə övlad böyüdən və onu Vətənə qurban verən Azərbaycan qadınının mərdənə duruşu, atanın qürurlu çıxışı, əslində, hər bir Azərbaycan qadınının və kişisinin ümumiləşdirilmiş obrazı idi. Silah, sursat, texnika öz yerində. Xalqın əzmkarlığı, ordusunun, Ali Baş Komandanının ətrafında sıx birləşməsi qələbənin həlledici məqamlarından idi...

Bu ailə ilə yaxından tanış olmaq üçün yolumu Culfa şəhərindən salıram. Zənnim məni yanıltmamışdı. Məhəmməd müəllim haqlı olaraq oğulları ilə fəxr edir. Kiçik oğlu Yaqubun yoxluğu onu bir ata olaraq sarsıtsa da, oğlu haqqında hər kəsə qürurla bəhs edir. O,

Tarix yazan oğullar

Nəcəfov qardaşları - qalib, qazi, şəhid

44 günlük müharibə ərzində gözümüzü ekranlardan yığmadıq, saytları, qəzetləri davamlı izlədik. Gündəlik xəbərlərdən hali olmaq üçün bəzən gecəni səhərə qədər yatmadıq. Müharibənin gətirdiyi ağır-acıya rəğmən qələbəmizə inandıq, bu inamla yaşadığımız. Ali Baş Komandanın qətiyyətli mövqeyi, xalq-ordu birliyi qələbəyə gedən yolları hər gün daha da yaxınlaşdırırdı. Gələcək şəhid xəbərləri insanları ruhdan salmadı. Şəhid varsa, torpaq da var, Vətən də, Şəhidlərə ölüm yoxdur Vətəndə! - şüarı ilə insanlar şəhidini qarşılayıb böyük ehtiramla əbədiyyətə yola saldılar: alqışlarla, fəxarətlə. Ailələrin qəhrəmanını hansı əhvalla qarşılayıb yola salmalarını müşahidə etdikcə bir daha əmin oldum ki, bu xalqın qürurunu, birliyini, əzmini sındırmaq olmaz. Bu xalq ruhən qalibdir və zəfər onun haqqıdır.

qardaşlarının yolunu davam etdirmək üçün bu yolu seçdi. Özündən böyük olan əkiz qardaşları İbrahimlə İsmayıl Naxçıvan şəhərindəki Heydər Əliyev adına Hərbi Liseydə oxuyanda Yaqub da qardaşlarını görməyə gədir, onların geyindiyi forma ilə qürurlanardı. Bəlkə də o zaman kiçik Yaqub üçün bu peşə çox gözəl və mətin bir görkəm verən formadan ibarət idi. Yaşa dolduqca, Vətən, torpaq anlayışına sahib oldu. Vətənin oğlu olmaq istədi, qardaşlarının açdığı ciğirlə irəlilədi. Vətənpərvərliyi, biliyi, nizam-intizamı ilə müəllim və zabitlərinin üreyində yer tutdu.

Hərb peşəsi Yaqubun heyətə amalına çevrilmişdi. O artıq seçdiyi peşənin məsuliyyətini dərk edir, bu yolun çətinliklərini yaxşı anlayırdı. Vətən tor-

paqlarının darda olduğunu bilən Yaqub seçdiyi peşənin peşəkəri olmaq yolunda addımlar atır, torpaqların işğaldan azad edilməsində pay sahibi olmaq istəyirdi.

27 sentyabr 2020... Müharibənin ön sıralarında Nəcəfov qardaşları da olur. Leytenant Yaqub Nəcəfovun Zəngilandan başlayan döyüş yolu Şuşaya qədər davam edir. Ölümün gözüne dik baxan və Şuşanın azad edilməsində pay sahibi olan Yaqub döyüşlər zamanı şəhadətə qovuşur. Bu zaman İbrahim hospitalda, İsmayıl isə əldə silah Vətənin müdafiəsində idi. Döyüş yolu keçən və döyüşün nə olduğunu yaxşı bilən hər iki qardaş öz iradələri, əzmləri ilə atalarına dayaqlar olurlar.

Hərb peşəsi çətin, çətin olduğu qədər də şərəfidir. Bu

peşənin fərqi bir də ondadır ki, ölümün gözüne dik baxırsan. Heç nə səni qorxutmur. Bir amalın, bir sevgin var, adı Vətən! O amal uğrunda şirin canını fəda etməyə hazırısan və buna qadirsən! Təki Vətən sağ olsun!

Ölümündən sonra leytenant Yaqub Nəcəfov "Vətən uğrunda", "Cəsur döyüşçü", "Şuşanın azad olunmasına görə" medalları ilə təltif olunur.

Nəcəfovlar ailəsi şəhidini əbədiyyət yolcusu etdikdən sonra qazisini - İbrahimi qarşılayır. İbrahim indi sol gözünün nurunu o müğəddəs torpaqlardan alır - Ağdamdan, Kəlbəcərdən, Laçından, Zəngilandan, Şuşadan alır. O nurun adı Vətəndir, o sevginin adı Vətəndir, o and yerinin adı Vətəndir. İbrahim də, əkiz qardaşı İsmayıl da sevrək seçdik-

ləri şərəfli peşəyə sadıq qalaraq öz vəzifə borclarını layiqlə yerinə yetirdilər. Baş leytenant İsmayıl Nəcəfov Ağdərə istiqamətində gedən döyüşlərdə şücaət göstərdi. "Hərbi xidmətdə fərqlənməyə görə" 3-cü dərəcəli medalla təltif olundu. Elə baş leytenant İbrahim Nəcəfovun da şücaəti qarşılıqsız qalmadı. O, "Cəsur döyüşçü" və "Ağdamın azad olunmasına görə" medallarına layiq görüldü. İsmayıl hazırda xidmətini davam etdirir. Vətən müharibəsi iştirakçısı İbrahim isə müalicəsi davam edir.

Bu igidlərin valideynləri Məhəmməd müəllim və Xuraman xanım ən ali peşənin daşıyıcılarıdır - müəllimdir. Əsl müəllim odur ki, ilk növbədə öz övladlarını Vətənə, millətə layiqli şəkildə tərbiyə edir, böyüdü. Min bir əziyyətlə böyüdükləri övladlarının hər üçünü Vətənin müdafiəsinə hazırlamaq böyük cəsarət, vətənpərvərlik istər. Bunu Nəcəfovlar ailəsi öz əməli fəaliyyəti ilə sübut etdi.

Xuraman xanım: Onlar mənə güclü olmağı öyrətdilər. Yaqubun şəhid xəbərini mənə atası verdi və dedi ki, güclü ol, iradəli ol. Ana üçün bundan ağır hiss ola bilməz. Bu xəbəri alanda ilk düşündüyüm bu oldu ki, mən ayağımda qalmayıram. Yaqubumu layiqli şəkildə qarşılamalıyam. İbrahim xəstəxanadadır. Mən güclü olmalıyam ki, İbrahim də mənə güc alsın. İsmayıl hiss etməsin anası yığılıb. Bir nüansı da qeyd edirəm ki, bu övladlar tək mənim deyil, xalqın övladlarıdır, elin övladlarıdır. Mən qürur hissi keçirirəm ki, torpaqlarımız işğaldan azad edilib. Biz bir yumruq kimi birləşməklə bu qələbəyə nail olduq.

Məhəmməd müəllim kiçik övladını itirən şəhid atasına, heyət yoldaşına belə dəstəkdir: "Bilirəm, bir ana üçün övlad itkisi daha ağırdır. Amma Xuraman, biz onları bu amalla böyütdük. Başqa cür ola da bilməzdi. İndi bizim də bu Vətən torpaqlarının azad olunmasında payımız var. Yaqub boyda, İsmayıl boyda, İbrahim boyda, İsmayilla İbrahim yene bu Vətənin keşiyində dayanacaq.

Ruhியə RƏSULOVA,
Naxçıvan Televiziyanın baş redaktoru

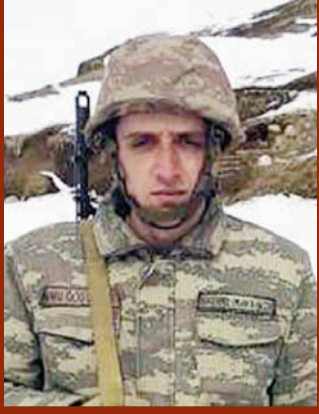
Döyüşlər zamanı başqa bölmələrdən hərbi qulluqçular sıralarımıza daxil oldular. Onların arasında vətənpərvərliyi ilə seçilən, tabeliyində olan şəxsi heyətin qayğısına qalan və onları döyüşə ruhlandıran kapitan ilk baxışdan hamının diqqətini özünə çəkdi. Bölmənin ilk döyüşü Ağdərənin bir sıra kəndlərinin düşməndən azad edilməsi ilə başladı. Şəxsi heyət bir neçə ay müddətində təlim-məşq kursu keçdikdən sonra dərhal döyüşə atıldı. Onların əvvəlki döyüş fəaliyyətlərindən deyil, bundan sonrakı Vətən qarşısındakı xidmətlərindən danışmaq istərdim.

Yolçu Ələkbərov birinci Qarabağ müharibəsi başlananda Samux rayonu Qovlar-Sarı kəndində sovxozdakı işini buraxıb Vətənin müdafiəsinə könüllü yollanmışdı. Çaykənd və Toğanadan başlayan döyüş yolunu gənc zabıt Tərtər-Ağdərədə davam etdirməli oldu. O, komandirin şəxsi heyətlə iş zərə müavinini idi. Komandirdən aldığı döyüş tapşırığını yüksək səviyyədə yerinə yetirməklə bərabər tabeliyində olan döyüşçüləri daim ruhlandırır. Onların qayğı və ehtiyaclarını öyrəni bəllinə çalışır. Zabıt Yolçu Ələkbərov həm ədalətli, həm də cəsarətli ilə hər bir döyüşçünün sevimlisi oldu.

Həmin dövrdən on illər

Vətən müharibəsində ermənilərin xülyasına son qoyuldu

1993-cü il yazın ilk ayı idi. Gərgin döyüşlər gedirdi. Düşmən bütün var-gücünü işğal etməyi qarşısına məqsəd qoymuşdu. Ön cəbhədə döyüşən əsgərlər erməni vandallarının amsız hücumlarının qarşısını qətiyyətlə alırdılar.

keçir. Yolçu Ələkbərov bu gün də cəbhə dostlarını unutmur. Onunla bu günlərdə müləicə mərkəzlərindən birində görüşdüm. Arxada qoyduğumuz o illəri, müharibənin qanlı-qadali günlərini xatırlamamaq mümkün deyil. Söhbət zamanı oğlu Məqsədin döyüşən hərbi hissələrdən birində müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu kimi xidmət etdiyini öyrəndim. Yolçu Ələkbərov oğlu haqqında qürurla danışmağa başladı...

Məqsəd mənə həmişə hərbi geyimdə görüb. Bö-

yüyəndə o da zabıt olmaq arzusunda idi. Zaman elə gətirdi ki, Məqsəd öz istəyində nail oldu. Bir ata kimi xeyir-dua verib hərbi xidmətə yola saldım.

Məqsəd müddətli həqiqi hərbi xidmətini də cəbhə bölgəsində, ön xətdə keçib. Düşmənlə təmas xəttində kifayət qədər bələd idi. Ötən il sentyabrın 27-də Azərbaycan Ordusunun əks-hücum əməliyyatları da həmin istiqamətdən başladı. Həm mürəkkəb relyef, həm də tez-tez dəyişən hava şəraiti döyüşçülərin qarşıya qoyduğu döyüş əməliyyatını

uğurla yerinə yetirməsinə müəyyən çətinliklər yaranırdı. Digər tərəfdən də düşmən Murovdağ istiqamətində kifayət qədər qüvvə toplayaraq on illər ərzində qurduqları səngərlərdə müdafiə olunaraq döyüşçülərimizin irəliləməsinin qarşısını almağa çalışırdı. Ordumuz düşmənin mövqelərini yavaşca işğal altında olan ərazilərimizi azad etməyə müvəffəq oldu.

Zabıt Əlzamin Mirzəyev tabeliyində olan kiçik komandir heyətindən söz açaraq Məqsədin xidmətindən yetərincə razı qaldığını bildirdi.

Məqsəd Ələkbərov hərbi qulluqçu kimi yenə də xidmətini davam etdirir. Vaxtilə Vətənin bütövlüyü naminə düşmənlə mübarizə aparmış ata dedi ki, oğlum Məqsədin komandirlərindən hər dəfə aldığı təşəkkürləri görəndə ürəyim dağa dönür, qürurlanıram.

Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi altında keçirilən Vətən müharibəsindən sonra düşmən çətin ki, özünə bir də gələ. Demir yumruq "dənizdən-dənizə Ermənistan" xülyasına son qoydu. Bundan sonra da neçə-neçə ata-oğullar müqəddəs Vətən torpaqlarını göz bəbəyi kimi qoruyacaqlar.

Bəxtiyar ƏLİYEV,
"Azərbaycan Ordusu"

İdman

Cüdoçumuz "Böyük dəbilqə" turnirinin bürünc medalını qazanıb

Antalyada keçirilən cüdo üzrə "Böyük dəbilqə" turnirində cüdoçumuz bürünc medal qazanıb.

Kişilər arasında keçirilən yarışın dördüncü finalında Nicat Şixəlizadə (66 kiloqram) bürünc medal uğrunda Kilian Le Bluya qalib gələrək üçüncü yeri tutub. Digər təmsilçimiz, onunla eyni çəki dərəcəsinə mübarizə aparan Orxan Səfərov isə üçüncü yer uğrunda mübarizədə rusiyalı Murad Çopanova uduzaraq medalı qazanıb.

Doxsan üç ölkədən 440 cüdoçunun mübarizə apardığı turnirdə Azərbaycan 13 idmançı ilə təmsil olunur.

Triatlon və idman dırmanması üçüncü Avropa Oyunlarının proqramına daxil olub

Triatlon və idman dırmanması 2023-sü ildə Polşanın Krakov və Malopolye şəhərlərində keçiriləcək III Avropa Oyunlarının proqramına daxil ediləcək.

Bu barədə Avropa Olimpiya Komitələrinin (EOC) saytında məlumat verilib.

Triatlon ilk dəfə "Bakı 2015" birinci Avropa Oyunlarının proqramında yer alsada da, 2019-cu ildə Belarusun paytaxtı Minskə keçirilmiş analoji yarışda təmsil olunmayıb.

III Avropa Oyunlarının proqramına qeyd etdiyimiz idman növü ilə yanaşı, atıcılıq, müasir beşnövcülük, taekvondo, karate, çimərlik həndbolu, badminton, boks, kamandan oxatma, sinxron üzgüçülük, basketbol - 3x3, breyk-dans, kanoe (kayak və kanoe, kanoe slalom), velosiped idmanı (BMX, şose), qılıncoynatma, gimnastika, cüdo, karate, dağ qaçışı, reqbi-7, trampindən tullanma (yay), idman dırmanması, stolüstü tennis, triatlon, voleybol, çimərlik voleybolu, ağırliqaldırma da daxildir. III Avropa Oyunları 2023-cü il iyunun 9-dan 25-dək keçiriləcək.

Xatırladaq ki, birinci Avropa Oyunlarına 2015-ci ildə Bakı, ikinci Avropa Oyunlarına isə Minsk ev sahibliyi edib.

Futzal üzrə Azərbaycan millisi təlim-məşq toplanışına start verib

Avropa çempionatının seçmə mərhələsi çərçivəsində aprelin 8-də səfərdə Slovakiya, aprelin 14-də isə Bakı İdman Sarayında Yunanıstan yığması ilə qarşılaşacaq futzal üzrə Azərbaycan milli komandasının aprelin 1-dən təlim-məşq toplanışı başlayıb.

Aprelin 5-dək Bakıda məşq edəcək millimiz aprelin 6-dan 10-dək hazırlığını Slovakiyanın Levice şəhərində davam etdirəcək. Slovakiya yığması ilə qarşılaşmanın ertəsi gün Bakıya dönəcək komandamız Yunanıstanla qarşılaşmaya hazırlaşacaq.

Onlayn şahmat turnirinin qalibləri müəyyənləşib

Bakı Şəhər Gənclər və İdman Baş İdarəsi (BŞGİBİ) və "İDEA" şahmat klubunun birgə təşkilatçılığı ilə 31 Mart - Azərbaycanlıların Soyqırımını Gününə həsr olunmuş onlayn şahmat turnirinin qalibləri müəyyənləşib. İsveçrə sistemi üzrə təşkil edilən yarışda ümumi hesabda ən yüksək nəticəni Amin Qurbanov göstərib. Yunis Mahmudzadə yarışın ikinci, Əhmədağa Həşimov isə üçüncü pillədə başa vurublar.

Qızlar arasında isə Aytac Kərimli, Aytac Məmmədova və Rəya Çantayeva ilk üçlükdə qərarlaşdılar.

AZƏRTAC-ın materialları əsasında

Hərbi texnikalar, silahlar

Müasir pilotsuz uçuş aparatları

silah" adlandırılan Almaniyanın ilk pilotsuz qanadlı uçuş aparatı Fau-1, İsrailin ilk döyüş pilotsuzu IAI Scoutdur. Ən güclü dronlardan biri Amerikanın pilotsuz uçuş aparatı MQ-1 Predatorudur. Bu aparat düşmənin obyekt və canlı qüvvəsini, yerüstü hədəfləri məhv etməyə, kəşfiyyat aparmağa qadirdir. Çəkisi bir tondan çoxdur. Aparat radiolokasiya stansiyası, videokamera və bir sıra cihazlarla təchiz edilib. Hazırda uçuş aparatları öz ölçülərinə, xarici görünüşünə, uçuş uzaqlığına görə bir-birindən fərqlənirlər. Onları idarəetmə üsuluna və avtonomluq dərəcəsinə görə bölmək olar. Bu aparatlar idarəolunan, distansion idarəolunan, avtomatik olurlar. Dronlar ölçülərinə görə mikro (10 kq-a), mini (50 kq-a), midi

(1 tona qədər) və ağır (tondan çox) olurlar. Hazırda əsas diqqət dronların çəkisinin az olmasına yetirilir. Buna nümunə Norveçin Prox Dynamics tərəfindən hazırlanan helikopter növü PD-100 Black Hornet dronudur. Uzunluğu 100 mm və çəkisi 120 qram, uçuş uzaqlığı bir kilometrə qədər deyil. Davamiyyəti 25 dəqiqədir. ABŞ isə mini dronların hazırlanması üzrə xüsusi proqramlar üzərində işlər aparır. Məqsədi kəşfiyyat aparatları hazırlamaq, hər bir bölüyü informasiya və hər bir əsgəri fərdi dronlarla təmin etməkdir. Hazırda ən kütləvi istehsal edilən dron Amerika ordusunda RQ-11 Ravendir. Çəkisi 1,7 kq, qanadlarının açılması 1,5 metrdir. Dron 5 kilometr hündürlüyə qədər qalxa bilər, onun elektrik mühərriki-

nin sürəti saatda 95 kilometrdir, havada bir saata qədər qala bilər. RQ-7 Shadow və RQ-5 isə orta ölçülü dronlar sırasındadır. RQ-5 aparatı vizual kamera, teplovizor, uzaqölçən lazer və lazımı cihazlarla təchiz edilib. Hərəkət radiusu 267 kilometrdir, havada 12 saat qalır. Bir çox modifikasiyası vardır ki, onda çox da böyük olmayan bombaları asmaq olar. Amerikanın ən iri strateji pilotsuz kəşfiyyat aparatı RQ-4 Global Hawkdır. Rusiyanın isə "Pçela-1T" uçuş aparatı "Smerç" və "Uraqan" yayılım atəşi sistemlərinin atəşini korrekte etmək üçün nəzərdə tutulub. Çəkisi 138 kq, hərəkət radiusu 60 kilometrdir. Ənməsi paraşüt hesabındadır. "Dozor-85" pilotsuz uçuş aparatı sərhəd zonası üçün hazırlanıb, çəkisi 85 kiloqramdır, havada 8 saat qala bilər. "Forpost" pilotsuz uçuş aparatının çəkisi 400 kq, uzaqlığı 250 kilometrdir. Dron peyk naviqasiyası, televiziya kamerası ilə təchiz edilib. 2007-ci ildə isə silahlanmaya kəşfiyyat pilotsuz uçuş aparatı "Tipçak" daxil edilmiş və çəkisi 50 kiloqramdır. Aparat adi infraqırmızı kamera ilə təchiz edilmiş.

Hazırladı:
Svetlana YUSUBOVA,
"Azərbaycan Ordusu"

Baş redaktorun müavini
mayor
Məhəmməd ƏLİYEV

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublara şöbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik
Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şərq" hərbi şəhəriçiyi

Növbətçi

baş leytenant
Fuad CƏFƏROV

Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzet həftədə iki dəfə (III-VI günlər) nəşr olunur.
"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində
sahifələndirilərək "Hərbi Nəşriyyat"ın mətbəhsində hazırlanaraq
diapozitivlərdən çap olunur. Əlyazmalarla rəy verilmir,
təqdim edilən yazılar müəlliflə qaytarılır.
Qəzetin mod.gov.az saytıdan oxuya bilərsiniz.

Lisensiya № 361
Sifariş № 211
Nüsxə 4050